

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

16 вересня 2025р.

Київ

№ 15-р/тк

Справа (інформація,
доступ до якої обмежено)

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в територіальних (географічних) межах території (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі тепlopостачання, які використовує (експлуатує) комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено), протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(інформація, доступ до якої обмежено) нараховувало споживачам плату за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.

За результатами розгляду справи (інформація, доступ до якої обмежено) такі дії (інформація, доступ до якої обмежено) визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На (інформація, доступ до якої обмежено) накладено штраф у розмірі 7 000 000 грн та зобов'язано припинити порушення у двомісячний строк із дня отримання рішення.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), створена відповідно до наказу Голови Антимонопольного комітету України від 15 листопада 2025 року № 61-ОД, розглянувши матеріали справи (інформація, доступ до якої обмежено) (далі – Справа) про порушення (інформація, доступ до якої обмежено) законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 і частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і розслідувань Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.04.2025 № 65-03/124-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південне міжобласне територіальне відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) у межах повноважень, встановлених Законом України «Про Антимонопольний комітет України» розглянуло заяви Л. Салдіної від 21.03.2023 (вх. № 65-01/9-АМ від 21.03.2023), Н. Грекової (вх. № 65-01/43-АМ від 07.08.2023 та Г. Пукліч від 22.05.2024 (вх. № 65-01/19-АМ від 22.05.2024) щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях (інформація, доступ до якої обмежено) у вигляді нарахування плати за послугу з постачання теплової енергії без врахування показів розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах зазначених заявників.
- (2) Крім того, відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Відділення здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання на регіональному ринку послуги з постачання теплової енергії в межах Одеської області, зокрема, у частині нарахування (інформація, доступ до якої обмежено) споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показників розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.
- (3) На адресу (інформація, доступ до якої обмежено) надіслані вимоги про надання інформації:
 - від 27.03.2023 № 65-02/582 (відповідь надана листом від 10.04.2023 № 02-01-21/327 (вх. Відділення № 65-01/670 від 13.04.2023);
 - від 26.07.21023 № 65-02/1495 (відповідь надана листом від 17.08.2023 № 02-01-01-261 (вх. Відділення № 65-01/1481 від 17.08.2023);
 - від 15.08.2023 № 65-02/1670 (відповідь надана листом від 25.08.2023 № 02-01-01-274 (вх. Відділення № 65-01/1546 від 28.08.2023);
 - від 02.02.2024 № 65-02/250 (відповідь надана листом від 26.02.2024 № 02-01-01-61 (вх. Відділення № 65-01/522 від 27.02.2024);
 - від 29.05.2024 № 65-02/1357е (відповідь надана листом від 14.06.2024 № 02-01-01-151 (вх. Відділення № 65-01/849 від 17.06.2024);
 - від 29.05.2024 № 65-02/1362е (відповідь надана листом від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. Відділення № 65-01/1684 від 21.06.2024);
 - від 22.07.2024 № 65-02/2276е (відповідь надана листом від 29.07.2024 № 02-01-01-202 (вх. Відділення № 65-01/2081 від 29.07.2024);
 - від 07.11.2024 № 65-02/4126е (відповідь надана листом від 18.11.2024 № 02-01-01-286 (вх. Відділення № 65-01/3185 від 18.11.2024);
 - від 23.01.2025 № 65-02/261е (відповідь надана листом від 30.01.2025 № 01-18/131 (вх. Відділення № 65-01/246 від 31.01.2025);
 - від 05.02.2025 № 65-02/572е (відповідь надана листом від 10.02.2025 № 01-18/158 (вх. № 65-01/363 від 10.02.2025);
 - від 09.04.2025 № 65-02/1760е (відповідь надана листом від 15.04.2025 № 01-18/368 (вх. № 65-01/1107 від 15.04.2025).
- (4) Відділення листом від 05.09.2023 № 65-02/735е звернулося до Антимонопольного комітету України щодо необхідності звернення до Міністерства розвитку громад та територій України (далі – Мінінфраструктури) для отримання роз'яснень з питань правомірності нарахувань (інформація, доступ до якої обмежено) споживачам плати за послуги з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії.
- (5) Листом Комітету від 16.11.2023 № 6-01/13580 (вх. № 65-01/620К від 20.11.2023) лист-роз'яснення Мінінфраструктури від 15.11.2023 № 20169/25/10-23 надіслано до Відділення.

- (6) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 25.04.2024 № 65/35-рп/к розпочато розгляд справи (інформація, доступ до якої обмежено) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку (інформація, доступ до якої обмежено).
- (7) Листом від 26.04.2024 № 65-02/978е з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 6501229758170 на адресу (інформація, доступ до якої обмежено) направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 25.04.2024 № 65/35-рп/к про початок розгляду справи (інформація, доступ до якої обмежено) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Підприємство отримало лист 30.04.2024.
- (8) Листом від 26.04.2024 № 65-02/979е Відділення повідомило Н. Грекову про початок розгляду справи (інформація, доступ до якої обмежено) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку (інформація, доступ до якої обмежено).
- (9) Листом від 05.06.2024 № 02-01-01-140 (вх. Відділення № 65-01/1582 від 06.06.2024) (інформація, доступ до якої обмежено) надало зауваження до розпорядження адміністративної колегії Відділення від 25.04.2024 № 65/35-рп/к у справі (інформація, доступ до якої обмежено).
- (10) До Відділення після початку розгляду справи № 65/31-01/2024 надійшла заява Г. Пукліч від 22.05.2024 б/н (вх. № 65-01/19-АМ від 22.05.2024), яка стосується питань, що досліджуються в процесі розгляду справи (інформація, доступ до якої обмежено).
- (11) До Відділення надійшов лист Г. Пукліч від 23.05.2024 (вх. № 65-01/1452 від 23.05.2024) про приєднання матеріалів до заяви від 22.05.2024 б/н (вх. № 65-01/19-АМ від 22.05.2024).
- (12) Листом від 10.07.2024 № 65-02/2104е Г. Пукліч повідомлено про приєднання її заяви від 22.05.2024 вх. № 65-01/19-АМ до матеріалів справи (інформація, доступ до якої обмежено).
- (13) До Відділення надійшов лист від Н. Грекової від 03.04.2025 б/н (вх. № 65-01/947 від 04.04.2025) про долучення наданих матеріалів до справи (інформація, доступ до якої обмежено).
- (14) Відділення направило листи до Східного міжрегіонального управління ДПС по роботі з великими платниками податків від 22.07.2024 № 65-02/2274е (відповідь надана листом від 26.07.2024 № 3002/5/32-00-51-04-07 (вх. Відділення № 65-01/2166 від 06.08.2024) та від 09.04.2025 № 65-02/1783е (відповідь надана листом від 14.04.2025 № 1612/5/32-00-51-04-06 (вх. Відділення № 65-01/1139 від 18.04.2025)).
- (15) Відділення надіслало (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 29.04.2025 № 65-02/2207е копію подання з попередніми висновками від 29.04.2025 № 65-03/124-П у справі (інформація, доступ до якої обмежено) (далі – Подання з попередніми висновками).
- (16) Відділення надіслало Г. Пукліч листом від 29.04.2025 № 65-02/2205е копію Подання з попередніми висновками.
- (17) Відділення надіслало Н. Грековій листом від 29.04.2025 № 65-02/2206е копію Подання з попередніми висновками.

- (18) (інформація, доступ до якої обмежено) листами від 29.05.2025 № 02-01-01-121 (вх. № 65-01/1590 від 30.05.2025), від 12.06.2025 № 01-18/570 (вх. № 65-01/1721 від 12.06.2025), від 13.06.2025 № 01-18/573 (вх. № 65-01/1727 від 13.06.2025) надіслало до Відділення заперечення на Подання з попередніми висновками.
- (19) (інформація, доступ до якої обмежено) листом без номера та без дати (вх. Комітету № 8-01/13378 від 16.09.2025) надало письмові пояснення у справі.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (20) Відповідачем у Справі є (інформація, доступ до якої обмежено).
- (21) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (інформація, доступ до якої обмежено).
- (22) (інформація, доступ до якої обмежено) діє на підставі статуту, нова редакція якого затверджена рішенням (інформація, доступ до якої обмежено).
- (23) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (інформація, доступ до якої обмежено) є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (24) Аналіз та дослідження становища (інформація, доступ до якої обмежено) на ринку послуги з постачання теплової енергії здійснено відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).
- (25) Згідно з пунктом 2.2 Методики етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема, особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (26) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (27) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

(28) Об'єктом аналізу є (інформація, доступ до якої обмежено), яке здійснює діяльність на ринку послуги з постачання теплової енергії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(29) Товаром, який становить об'єкт аналізу, є послуга з постачання теплової енергії.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(30) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(31) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.

(32) Відповідно до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(33) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище (інформація, доступ до якої обмежено), є послуга з постачання теплової енергії.

(34) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.2. Споживчі характеристики

(35) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

(36) Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до комунальних послуг належить, зокрема, послуга з постачання теплової енергії.

(37) Відповідно до статті 1 Закону України «Про теплопостачання»:

- ринок теплової енергії – сфера обороту теплової енергії як товару, на який є попит і пропозиція;
- постачання теплової енергії (теплопостачання) – господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору;
- об'єкти у сфері теплопостачання – теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди,

основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж.

- (38) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, регулюють Правила надання послуг з постачання теплової енергії, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» (далі – Правила № 830). Крім того, ці Правила визначають вимоги до якості послуги, одиниці виміру обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати.
- (39) Відповідно до пункту 4 Правил № 830 послуга з постачання теплової енергії надається споживачу для потреб опалення або на індивідуальний тепловий пункт споживача для потреб опалення та приготування гарячої води.
- (40) Надання такої послуги здійснюється суб'єктом господарювання, який має діючі теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії.
- (41) Отже, основною споживчою властивістю послуги з постачання теплової енергії є її надання суб'єктами господарювання, в користуванні яких перебувають діючі теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії.

3.2.3. Умови споживання

- (42) Умови споживання послуги з постачання теплової енергії визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про теплопостачання», Правилами користування тепловою енергією, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1198 (далі – Правила користування тепловою енергією).
- (43) Відповідно до пункту 4 Правил користування тепловою енергією користування тепловою енергією допускається лише на підставі договору купівлі-продажу теплової енергії між споживачем і теплопостачальною організацією (далі – договір), крім підприємств, що виробляють та використовують теплову енергію для цілей власного виробництва. Договори укладаються відповідно до типових договорів. Форми типових договорів затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері теплопостачання.
- (44) Постачання теплової енергії споживачам (інформація, доступ до якої обмежено) здійснює на підставі укладених договорів.
- (45) Споживчі характеристики, умови споживання, умови реалізації (постачання) теплової енергії та ціна визначені в договорах, укладених (інформація, доступ до якої обмежено) зі споживачами.

3.2.4. Умови реалізації

- (46) Умови реалізації послуги з постачання теплової енергії визначені Законами України «Про природні монополії», «Про житлово-комунальні послуги», «Про теплопостачання». Правилами користування тепловою енергією.
- (47) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за

умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (48) В розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (49) (інформація, доступ до якої обмежено) здійснює діяльність з транспортування теплової енергії, є суб'єктом природної монополії та віднесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua>.
- (50) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про природні монополії» до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього закону, належить постачання теплової енергії.
- (51) Відповідно до пункту 29 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії підлягає ліцензуванню.
- (52) (інформація, доступ до якої обмежено) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), видала ліцензії на провадження діяльності з виробництва (інформація, доступ до якої обмежено), транспортування (інформація, доступ до якої обмежено) та постачання теплової енергії (інформація, доступ до якої обмежено) від 31.08.2012. НКРЕКП у листі від 25.04.2017 № 4355/21.3/7-17 надала інформацію на запит (інформація, доступ до якої обмежено, у якій зазначила, що відповідно до частини 6 статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» вказані ліцензії є чинними та безстроковими.
- (53) Отже, умовами реалізації послуги є укладання договорів між надавачем послуги з постачання теплової енергії та споживачем.

3.2.5. Ціна

- (54) Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належать встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- (55) Механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами та постачання, надання послуг з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, визначено Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої

води, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291 (далі – Порядок № 869).

- (56) Порядок № 869 застосовується під час установлення органами місцевого самоврядування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (57) Згідно з підпунктом 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, в тому числі встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, на інші комунальні послуги (крім тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на комунальні послуги, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), побутові, транспортні та інші послуги.
- (58) Механізм формування тарифів на послугу з постачання теплової енергії визначено Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, затвердженим постановою НКРЕКП від 25.06.2019 № 1174 (далі – Порядок № 1174).
- (59) Відповідно до пункту 1.1 глави 1 Порядок № 1174 визначає механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для суб'єктів природних монополій і суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання, які є ліцензіатами НКРЕКП.
- (60) Порядок № 1174 застосовується під час встановлення НКРЕКП тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (61) Відповідно до пункту 1.5 вказаного Порядку № 1174 формування тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії здійснюється з урахуванням витрат за кожним видом ліцензованої діяльності, облік яких ведеться ліцензіатом окремо.
Тарифи формуються для таких категорій споживачів:
- населення;
 - бюджетні установи;
 - релігійні організації (крім обсягів, що використовуються для провадження виробничо-комерційної діяльності);
 - інші споживачі.
- Тарифи для кожної категорії споживачів визначаються на підставі економічно обґрунтованого розподілу витрат, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням теплової енергії.
- (62) Відповідно до постанови (інформація, доступ до якої обмежено) набули чинності такі тарифи на постачання теплової енергії:
- населення – 1 813,94 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 1 842,11 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 1 807,45 грн/Гкал із ПДВ;

- інші споживач – 1 832,02 грн/Гкал із ПДВ.

- (63) Рішенням виконавчого комітету (інформація, доступ до якої обмежено), яке набуло чинності з 01.01.2022, були встановлені такі тарифи на послуги з постачання теплової енергії:
- населення – 2100,14 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 3 762,70 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 3 850,36 грн/Гкал із ПДВ;
 - інші споживачі – 5 795,64 грн/Гкал із ПДВ.
- (64) Водночас тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання та послуги з постачання теплової енергії, встановлені цим рішенням органу місцевого самоврядування для категорії споживачів «населення», в опалювальному періоді 2021/2022 року не застосовуються з огляду на положення Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання тепла та гарячої води в опалювальному сезоні (2021-2022 років), підписаного між Кабінетом Міністрів України, НАК «Нафтогаз України», Офісом Президента України, Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» та Палатою місцевих влад Конгресу місцевих та регіональних влад. Для категорії споживачів «населення» тарифи на послуги з постачання теплової енергії залишилися на рівні тарифів на вказані комунальні послуги, що застосовувалися до відповідної категорії споживачів в опалювальний період 2020/2021 років відповідно до постанови (інформація, доступ до якої обмежено).
- (65) Рішенням виконавчого комітету (інформація, доступ до якої обмежено), яке набуло чинності з 01.11.2022, були встановлені такі тарифи на послуги з постачання теплової енергії:
- населення – 2175,28 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 3 466,91 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 3 913,42 грн/Гкал із ПДВ;
 - інші споживачі – 6 842,22 грн/Гкал із ПДВ.
- (66) Разом із тим відповідно до Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», зі змінами, до споживачів протягом опалювального періоду 2022/2023 років (інформація, доступ до якої обмежено) застосовувало такі тарифи на послуги з постачання теплової енергії:
- населення – 1813,94 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 3 466,91 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 3 850,36 грн/Гкал із ПДВ;
 - інші споживачі – 5 795,64 грн/Гкал із ПДВ.
- (67) Рішенням виконавчого комітету (інформація, доступ до якої обмежено), яке набуло чинності з 01.10.2023, встановлено такі тарифи на послуги з постачання теплової енергії:
- населення – 1813,94 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 4064,60 грн/Гкал із ПДВ;
 - інші споживачі – 7037,35 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 4204, 80 грн/Гкал із ПДВ.
- (68) Рішенням виконавчого комітету (інформація, доступ до якої обмежено), яке набуло чинності з 01.11.2024, встановлено такі тарифи на послуги з постачання теплової енергії:
- населення – 1813,94 грн/Гкал із ПДВ;
 - бюджетні установи – 4538,62 грн/Гкал із ПДВ;
 - інші споживачі – 5547,53 грн/Гкал із ПДВ;
 - релігійні організації – 4960,70 грн/Гкал із ПДВ.
- Це рішення є чинним.

- (69) Отже, кінцеві споживачі послуги з постачання теплової енергії не мають можливості впливу на ціну цієї послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідну послугу, оскільки тарифи на цю послугу встановлювала НКРЕКП, а після внесення змін у законодавство, що регулює сферу послуг з постачання теплової енергії, встановлює орган місцевого самоврядування.
- (70) Отже, послуга з постачання теплової енергії надається (інформація, доступ до якої обмежено) на підставі укладених договорів на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище (інформація, доступ до якої обмежено).

3.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (71) Постачальником (надавачем) послуги з постачання теплової енергії є (інформація, доступ до якої обмежено).
- (72) Споживачами послуги з постачання теплової енергії є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказану послугу від (інформація, доступ до якої обмежено).

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (73) Відповідно до пункту 1.3 Методики:
- товар – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери);
 - товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (74) Відповідно до пунктів 5.1–5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (75) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (76) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (77) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

- (78) Послуга з постачання теплової енергії за показниками подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має товарів-замінників, тому не є взаємозамінною з будь-яким іншим товаром.
- (79) Враховуючи, що послуга з постачання теплової енергії не є взаємозамінною з будь-яким іншим товаром, а необхідною умовою отримання цієї послуги є приєднання систем теплоспоживання споживачів до системи теплопостачання ліцензіата, споживачі послуг з постачання теплової енергії за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (80) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуга з постачання теплової енергії, яка не має товарів-замінників.

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (81) Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (82) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (83) При остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.
- (84) Згідно з пунктом 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22.03.2017 № 308, місце провадження діяльності - територія розташування об'єкта у сфері теплопостачання, де розміщені теплогенеруючі установки, у межах якої провадиться виробництво теплової енергії та яке зазначається у відомості про місця провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (85) Отримання послуги з постачання теплової енергії на певній території можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії на цій території.
- (86) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуги з постачання теплової енергії враховано територію розташування теплопостачальних мереж, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (87) Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції послуги з постачання теплової енергії є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначеної послуги є з'єднання систем теплоспоживання споживачів із системою теплопостачання (інформація, доступ до якої обмежено), зокрема приєднання внутрішньобудинкових мереж опалення об'єктів споживачів до магістральних та місцевих (розподільчих) мереж (інформація, доступ до якої обмежено). За межами цих мереж

користування послугою з постачання теплової енергії (інформація, доступ до якої обмежено) є неможливим.

- (88) Прокладення ж інших теплових мереж поряд із наявними є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (89) Рішеннями (інформація, доступ до якої обмежено).
- (90) Передавальні акти (інформація, доступ до якої обмежено).
- (91) В експлуатації (інформація, доступ до якої обмежено) знаходяться (інформація, доступ до якої обмежено).
- (92) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з постачання теплової енергії, на якому (інформація, доступ до якої обмежено) здійснює господарську діяльність з постачання теплової енергії, є територія міста (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі теплопостачання, які використовує (експлуатує) (інформація, доступ до якої обмежено).

3.5. Часові межі ринку

- (93) У пункті 1.3 Методики визначено, що часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (94) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (95) Діяльність суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання обумовлена сезонним характером (реалізація теплової енергії для потреб опалення здійснюється протягом опалювального періоду).
- (96) Пунктом 2 Правил № 830 визначено, що опалювальний період – це період, протягом якого теплопостачальні організації постачають теплову енергію для потреб опалення.
- (97) В пункті 8 Правил № 830 зазначено, що постачання теплової енергії для потреб опалення здійснюється в опалювальний період.
- (98) Рішення про початок та закінчення опалювального періоду приймається органами місцевого самоврядування з урахуванням кліматичних умов згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, державними санітарними нормами і правилами. Зокрема, (інформація, доступ до якої обмежено)
- (99) Зважаючи на чинність тарифів на послугу з постачання теплової енергії, а також те, що (інформація, доступ до якої обмежено) залишається єдиним надавачем таких послуг протягом 2022–2024 років та січня – березня 2025 року, пропозиція послуг з постачання теплової енергії (інформація, доступ до якої обмежено) та попит споживачів на вказані послуги існували на території міста (інформація, доступ до якої обмежено) протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року.

- (100) (інформація, доступ до якої обмежено) постачало теплову енергію споживачам категорій «населення», «бюджетні установи», «інші споживачі», «релігійні організації» у межах території міста (інформація, доступ до якої обмежено), нараховуючи плату за теплову енергію, протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року.
- (101) Отже, протягом 2022- 2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року в межах території міста (інформація, доступ до якої обмежено) існували попит і пропозиція, сукупність товарно-грошових відносин між (інформація, доступ до якої обмежено) і споживачами категорій «населення», «бюджетні установи», «інші споживачі», «релігійні організації», що утворює ринок товару із сталою структурою.
- (102) На дату винесення рішення структура ринку не змінилась. Отже, часовими межами ринку визначено період протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року.

3.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (103) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (104) Під час дослідження в територіальних межах міста (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі, які експлуатуються (інформація, доступ до якої обмежено), не встановлено інших суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання теплової енергії.
- (105) Отже, (інформація, доступ до якої обмежено) залишається єдиним продавцем послуги з постачання теплової енергії у територіальних (географічних) межах ринку послуги з постачання теплової енергії в досліджуваній період на території міста (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі теплопостачання, які використовуються (експлуатуються) (інформація, доступ до якої обмежено).

3.7. *Визначення бар'єрів вступу на ринок*

- (106) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (107) Відповідно до пункту 1.3 Методики бар'єри вступу на ринок - це обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (108) Ринок послуги з постачання теплової енергії характеризується наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, як то: отримання ліцензій на здійснення господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, а також наявність у суб'єкта господарювання інфраструктури у вигляді цілісного майнового комплексу.

- (109) Отже, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуги з постачання теплової енергії в зазначених територіальних (географічних) межах існують фактори організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями постачання теплової енергії, а саме: необхідність придбання у власність або в користування теплогенеруючого обладнання, необхідність будівництва нових магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж та з'єднання новозбудованої системи теплопостачання із системами теплоспоживання споживачів, у той час як у межах території, де розташовані діючі мережі (інформація, доступ до якої обмежено), зазначене будівництво є економічно недоцільним.

3.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (110) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (111) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (112) З урахуванням пункту 10.3 Методики здатність (інформація, доступ до якої обмежено), яке є на досліджуваному ринку єдиним постачальником теплової енергії, диктувати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (113) З огляду на наведене відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (інформація, доступ до якої обмежено) протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року (враховуючи, що 2022 рік – початок порушення законодавства про захист економічної конкуренції та порушення триває) на ринку послуги з постачання теплової енергії в територіальних (географічних) межах території міста (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі теплопостачання, які використовує (експлуатує) Підприємство, займає монопольне (домінуюче) становище із часткою 100%, оскільки на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (114) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон).
- (115) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 7, 13 частини першої статті 1 Закону наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- *виконавець комунальної послуги* – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - *житлово-комунальні послуги* – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;

- *індивідуальний споживач* - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
- *кількісний показник комунальних послуг* - кількість одиниць виміру обсягу отриманої споживачем комунальної послуги, визначена відповідно до показань вузла обліку та/або вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством;
- *споживач житлово-комунальних послуг* – індивідуальний або колективний споживач.

- (116) Відповідно до частини першої статті 12 Закону надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (117) Відповідно до абзаців дев'ятого та десятого частини п'ятої статті 13 Закону плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з:
- плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;
 - плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.
- (118) Загальні умови оснащення вузлами розподільного обліку/приладами-розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку окремих приміщень у будівлях визначено Порядком оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08.2018 № 205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31.08.2018 за № 981/32433 (далі – Порядок № 205).
- (119) Відповідно до пункту 4 Порядку № 205 оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільовачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до їх встановлення, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (120) Вузлами розподільного обліку оснащуються окремі приміщення в будівлі, які є самостійними об'єктами нерухомого майна, або окремі приміщення, що не є самостійними об'єктами нерухомого майна, але перебувають у користуванні різних споживачів, у разі приєднання такої будівлі до зовнішніх інженерних мереж або оснащення такої будівлі системою автономного теплопостачання, автономного гарячого водопостачання, автономного водопостачання (пункт 6 Порядку № 205).
- (121) Оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку теплової енергії здійснюється у разі наявності технічної можливості, яка визначається з урахуванням вимог статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (пункт 7 Порядку № 205).
- (122) Власник (співвласники) окремого приміщення самостійно здійснює(ють) вибір моделі приладу розподільного обліку відповідно до вимог Технічного регламенту засобів

вимірювальної техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 163, у тому числі щодо класу точності (пункт 8 Порядку № 205).

- (123) Засоби вимірювальної техніки вузлів розподільного обліку встановлюються відповідно до вимог, зазначених у супровідній документації до засобу вимірювальної техніки вузла розподільного обліку (пункт 9 Порядку № 205).
- (124) Відповідно до вимог абзацу першого пункту 10 Порядку 205 за наявності окремого відгалуження системи опалення у квартиру, інше житлове або нежитлове приміщення встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії для такої квартири (приміщення) є обов'язковим.
- (125) Статтею 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» передбачено, що:
- *абонентський облік вузла обліку* (далі – абонентський облік) – процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку;
 - *вузол обліку* – комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
 - *вузол розподільного обліку* – вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів;
 - *комерційний облік комунальних послуг* (далі – комерційний облік) – визначення за допомогою вузла комерційного обліку або за встановленими правилами у передбачених цим Законом випадках кількісних та якісних показників комунальної послуги, вимірювання яких забезпечується вузлом обліку, на підставі яких проводяться розрахунки за спожиті комунальні послуги;
 - *прилад* – розподільувач теплової енергії – прилад або комплекс обладнання та матеріалів до них, що встановлюється на опалювальному приладі системи опалення будівлі, використовується для визначення частки споживання теплової енергії окремим опалювальним приладом споживача у загальному споживанні відповідно до показань вузла комерційного обліку та відповідає вимогам, визначеним методикою розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства;
 - *розподільний облік комунальних послуг* (далі – розподільний облік) – визначення за допомогою вузла розподільного обліку (приладу – розподільувача теплової енергії) та/або за встановленими правилами (методиками) у передбачених цим Законом випадках кількісних показників отриманої споживачем комунальної послуги, на підставі яких здійснюється розподіл показань вузла комерційного обліку між споживачами в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (126) Оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку теплової енергії здійснюється згідно з вимогами статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».
- (127) Відповідно до частини сьомої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» вузли розподільного обліку теплової енергії у випадках, коли це технічно неможливо, не встановлюються. У такому разі для визначення обсягу теплової енергії, спожитої на потреби опалення, на всіх опалювальних приладах (крім розташованих у

приміщеннях (місцях) загального користування багатоквартирних будинків) особами, визначеними частинами другою і третьою цієї статті, повинні бути встановлені прилади - розподілювачі теплової енергії, крім випадків, коли це економічно недоцільно.

- (128) Модель приладу-розподілювача теплової енергії визначається власником (співвласниками) будівлі за погодженням з виконавцем комунальної послуги або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги.
- (129) Усі опалювальні прилади при застосуванні вузлів розподільного обліку теплової енергії або приладів-розподілювачів теплової енергії обладнуються автоматичними регуляторами температури повітря у приміщенні відповідно до будівельних норм.
- (130) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» рахунки на оплату наданої комунальної послуги формуються виконавцем або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, на основі показань вузла комерційного обліку відповідної комунальної послуги згідно з вимогами статей 9–11 цього Закону.
- (131) Виконавець або визначена власником (співвласниками) інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, формує та надає споживачу (його представнику) рахунки на оплату наданої комунальної послуги щомісяця.
- (132) Технічна можливість встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку теплової енергії визначається відповідно до Порядку визначення технічної можливості встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії та економічної доцільності встановлення приладів-розподілювачів теплової енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 829 (далі – Порядок № 829).
- (133) Згідно з пунктом 3 Порядку № 829 розподільний облік споживання комунальної послуги з постачання теплової енергії в окремих приміщеннях будівлі, що приєднана до зовнішніх інженерних мереж і оснащена вузлами комерційного обліку теплової енергії, забезпечується шляхом встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії на вводі трубопроводів внутрішньобудинкової системи опалення в окреме приміщення будівлі або приладів – розподілювачів теплової енергії на опалювальних приладах.
- (134) Відповідно до пункту 4 Порядку № 829 технічна можливість встановлення вузлів розподільного обліку визначається під час обстеження внутрішньобудинкової системи опалення суб'єктом господарювання, що має ліцензію на провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми та значними наслідками, з обов'язковим переліком робіт з монтажу внутрішніх інженерних мереж, систем, приладів і засобів вимірювання шляхом встановлення відповідності кожному з критеріїв у форматі так/ні, визначених у пункті 6 цього Порядку, про що складається акт обстеження у довільній формі, у якому зазначається висновок за результатами обстеження, прізвище, ім'я, по батькові виконавця обстеження. Якщо у висновку зазначено, що технічна можливість встановлення вузла розподільного обліку теплової енергії відсутня, зазначається критерій з переліку згідно з пунктом 6 цього Порядку, якому не відповідає внутрішньобудинкова система опалення, а також можуть зазначатися заходи, здійснення яких дозволить встановити вузли розподільного обліку.

- (135) Відповідно до пункту 6 Порядку № 829 технічна можливість встановлення вузлів розподільного обліку наявна за відповідності внутрішньобудинкової системи опалення всім таким критеріям:
- окреме відгалуження системи опалення для окремого приміщення, наявність якого встановлено під час візуального огляду та яке передбачене принциповою схемою внутрішньобудинкової системи опалення будівлі (за наявності);
 - принциповою схемою внутрішньобудинкової системи опалення передбачено технічну можливість встановлення автоматичних регуляторів температури в приміщеннях для регулювання споживання теплової енергії в окремих приміщеннях будівлі, що не призведе до порушень гідравлічного режиму внутрішньобудинкової системи опалення будівлі;
 - під час встановлення вузла розподільного обліку буде забезпечено дотримання вимог застосування засобу вимірювальної техніки та умов його належної експлуатації, що зазначені у технічній (супровідній) документації на цей засіб;
 - можливість забезпечення вільного доступу для зняття показань приладу обліку, його обслуговування, заміни під час подальшої експлуатації.
- (136) Порядок прийняття приладу обліку на абонентський облік, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.10.2018 № 270, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 16.11.2018 за № 1304/32756 (далі – Порядок № 270), встановлює процедуру прийняття на абонентський облік вузлів комерційного обліку та вузлів розподільного обліку теплової енергії та водопостачання.
- (137) Відповідно до абзацу першого пункту 7 розділу III Порядку № 270 у разі відсутності порушень вимог частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» представник виконавця відповідної комунальної послуги, визначеної власником (співвласниками) іншої особи, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг між споживачами, виконує опломбування вузла розподільного обліку (його засобу вимірювальної техніки, запірної арматури), приладу-розподільювача теплової енергії та запірної арматури на опалювальному приладі, на якому прилад-розподільювач встановлено, та складає акт про прийняття вузла розподільного обліку / приладу-розподільювача теплової енергії на абонентський облік відповідно до додатка 2 до цього Порядку.
- (138) Згідно з пунктом 10 розділу III Порядку № 270 з дати складання акта про прийняття вузла розподільного обліку (приладу-розподільювача теплової енергії) на абонентський облік такий вузол (прилад-розподільювач теплової енергії) є прийнятим виконавцем відповідної комунальної послуги (визначеною власником (співвласниками) будівлі іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів комунальної послуги між споживачами) на абонентський облік, а показання його засобів вимірювальної техніки є обов'язковими для визначення обсягів спожитої комунальної послуги та розрахунків за неї.
- (139) Отже, з огляду на положення законодавства лише після прийняття вузла обліку теплової енергії на абонентський облік та його опломбування відповідно до встановленої процедури розрахунки за послуги з постачання теплової енергії можуть проводитися за показами встановленого вузла обліку.
- (140) Враховуючи викладене, споживач має право на встановлення квартирних вузлів обліку теплової енергії та оплату за послуги з постачання теплової енергії відповідно до їх показників, але з дотриманням визначених законодавством процедур.

- (141) Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і Правилами № 630 визначено право споживача на встановлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік, а також проведення оплати за спожиті послуги згідно з показниками індивідуальних приладів обліку.
- (142) Так, відповідно до положень пункту 9 Правил № 630 квартирні засоби обліку теплової енергії беруться виконавцем послуг на абонентський облік. Періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку теплової енергії проводяться за рахунок виконавця.
- (143) Абзацом другим пункту 10 Правил № 630 передбачалось, що справляння плати за нормативами споживання за наявності квартирних засобів обліку без урахування їх показань не допускається, за винятком випадків, передбачених абзацом п'ятим пункту 15 цих Правил. Виконавець і споживач не мають права відмовлятися від врахування показань засобів обліку.
- (144) Згідно з пунктом 29 Правил № 630 споживач мав право, зокрема, на встановлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік; на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку.
- (145) При цьому Методика розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22.11.2018 № 315, із змінами (далі – Методика № 315), встановлює порядок розподілу між споживачами спожитих у будівлі/будинку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання (далі – комунальні послуги), обсяг споживання яких визначений за допомогою вузла (вузлів) комерційного обліку або розрахунково у разі його (їх) відсутності, тимчасового виходу з ладу або втрати, та послуги з централізованого водовідведення, обсяг споживання якої визначається відповідно до обсягу споживання інших комунальних послуг.
- (146) Відповідно до абзацу третього пункту 3 розділу I Методики № 315 розподіл між споживачами загального обсягу спожитої комунальної послуги у будівлі/будинку за відповідний розрахунковий період (далі – розподіл) здійснюється з урахуванням показань вузлів комерційного та розподільного обліку (теплотічильників, лічильників холодної води, лічильників гарячої води), установлених як у приміщеннях, так і за їх межами, або приладів-розподільовачів теплової енергії, установлених на опалювальних приладах опалюваних приміщень, а в окремих випадках – розрахунково.
- (147) Згідно з підпунктом 1 пункту 4 розділу I Методики № 315 (Загальні правила розподілу спожитих у будівлі/будинку комунальних послуг) для розподілу приймаються показання вузлів комерційного та розподільного обліку, приладів розподільного обліку теплової енергії станом на кінцеву дату розрахункового періоду, отримані виконавцем розподілу комунальної послуги, у спосіб, визначений договором про надання комунальної послуги.
- (148) При цьому для розподілу не приймаються показання вузла розподільного обліку, приладу розподільного обліку теплової енергії, що зняті (надані), починаючи з дати встановлення факту виходу його з ладу (закінчення строку перевірки засобу вимірювальної техніки, що входить до його складу) або встановлення факту несанкціонованого втручання в його роботу (самовільний демонтаж, умисне знищення, пошкодження, розкомплектування, у тому числі порушення цілісності пломб тощо), до дати прийняття на абонентський облік відремонтованого чи заміненого вузла розподільного обліку, приладу розподільного обліку

теплової енергії або повіреного засобу вимірювальної техніки, що входить до його складу (підпункт 3 пункту 4 розділу I Методики № 315).

- (149) Отже відповідно до положень законодавства при нарахуванні виконавцем послуг плати за послуги з постачання теплової енергії показання розподільних засобів обліку теплової енергії не враховуються лише в разі встановленого факту виходу їх з ладу або встановлення факту несанкціонованого втручання в його роботу до дати прийняття на абонентський облік повірених, відремонтованих чи замінених індивідуальних засобів обліку теплової енергії.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

- (150) Під час розгляду заяв Л. Салдіної, Н. Грекової та Г. Пукліч щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку (інформація, доступ до якої обмежено), а також за результатами здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання на регіональному ринку послуги з постачання теплової енергії в межах (інформація, доступ до якої обмежено) встановлено, що (інформація, доступ до якої обмежено) в порушення норм чинного законодавства нараховувало споживачам плату за надану послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.

5.1. Інформація, яку надала заявник Н. Грекова

- (151) У заяві Грекової Н.В. щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку (інформація, доступ до якої обмежено) (вх. № 65-01/43-АМ від 07.08.2023) зазначено таке.
- (152) Н. Грекова має у власності нежитлове приміщення (офіс) площею 43,2 кв. м, розташоване на першому поверсі п'ятиповерхового житлового будинку за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (153) Між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Н. Грековою 01.10.2007 укладено договір № 4080 (далі – Договір № 4080) на постачання теплової енергії.
- (154) Відповідно пункту 2.1 Договору № 4080 тепла енергія постачається споживачу в офіс за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (155) Пунктом 2.2 Договору № 4080 передбачено, що усі нові або реконструйовані системи теплоспоживання споживача до введення їх в роботу повинні бути прийняті в експлуатацію теплопостачальною організацією згідно з вимогами чинного законодавства з оформленням відповідного акта-допуску.
- (156) Згідно з пунктом 5.6. Договору № 4080 при відсутності приладу обліку (або його виходу з ладу) кількість спожитої теплової енергії на опалення визначається розрахунковим способом, а саме згідно з тепловим навантаженням будівлі з урахуванням середньомісячної фактичної температури теплоносія від теплових джерел теплопостачальної організації та кількості діб роботи теплоспоживного обладнання споживача в розрахунковий період. У випадку реконструкції об'єкта або проведення заходів зі зменшення теплових витрат споживач має право на коригування теплового навантаження на основі проекту, виконаного спеціалізованою проектною установою та узгодженого з теплопостачальною організацією.

За відсутності приладу обліку (або виведення його з експлуатації) кількість спожитої теплової енергії визначається згідно з пунктом 5.6 цього договору (пункт 6.2 вказаного договору). Відповідно до розділу 10 вказаного договору цей договір набуває чинності з 01.10.2007 та діє до 01.10.2008 (пункт 10.1 договору).

Договір припиняє свою дію у випадках:

- закінчення строку, на який він був укладений;
- взаємної згоди сторін про його припинення;
- прийняття рішення Господарським судом;
- ліквідації будь якої із сторін (пункт 10.2 договору).

Договір № 4080 вважається пролонгованим на кожний наступний рік, якщо за місяць до закінчення строку його дії про його припинення не буде письмово заявлено однією із сторін (пункт 10.4 договору).

- (157) За інформацією споживача, у 2013 році Н. Грекова відповідно до своєї заяви отримала дозвіл на встановлення індивідуальної системи опалення та засобів обліку послуг.
- (158) У 2013 році на підставі технічних вимог від 21.08.2013 № 15-02-05-100 на виконання самостійної системи опалення нежитлових приміщень (здійснення підключення системи опалення самостійними трубопроводами за елеваторним вузлом теплового пункту житлового будинку) за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено) Н. Грековій, розроблено робочий проєкт індивідуальної системи опалення з вузлом обліку теплової енергії, який було погоджено (інформація, доступ до якої обмежено).
- (159) Відповідно до Акта прийняття до експлуатації вузла обліку теплової енергії від 01.11.2013 за результатами технічного огляду вузла обліку теплової енергії «Gross WMZ-UA» встановлена його відповідність технічним умовам від 21.08.2013 № 15/03-05-100 на встановлення засобу обліку теплової енергії, проєкту системи обліку, узгодженому з (інформація, доступ до якої обмежено), Правилам користування теплової енергії, тимчасовим правилам обліку відпускання та споживання теплової енергії із зазначенням терміну наступної повірки засобу обліку теплової енергії – III квартал 2017 року.
- (160) Додатковою угодою № 5 від 01.11.2013 до договору від 01.10.2007 № 4080, укладеного між (інформація, доступ до якої обмежено) та Н. Грековою, внесено зміни до пункту 5.1 вказаного договору, а саме, облік споживання теплової енергії на опалення визначається за приладом обліку «Gross WMZ-UA».
- (161) ДП «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» Мінекономрозвитку України 28.09.2018 видало свідоцтво про повірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки № 24-1-4/7455, чинне до вересня 2022 року. За результатами повірки встановлено, що засіб вимірювальної техніки, а саме теплолічильник «Gross WMZ-UA» зав. № 13010157 в складі: теплообчислювач, комплект термоперетворювачів опору Pt-1000, лічильник гарячої води, DN 15 в подавальному трубопроводі, встановлений на об'єкті споживача Н. Грекової (нежитловому приміщенні (офісі), розташованому за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), відповідає вимогам ДСТУ EN 1434.
- (162) В період із листопада 2013 року по лютий 2022 року споживач Н. Грекова щомісячно подавала (інформація, доступ до якої обмежено) показники засобу обліку теплової енергії, а (інформація, доступ до якої обмежено) щомісячно здійснювало нарахування плати за спожиту теплову енергію на об'єкті цього споживача (нежитловому приміщенні (офісі), розташованому за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено) за цими показниками.

- (163) (інформація, доступ до якої обмежено) склало Акт обстеження вузла обліку теплової енергії від 05.05.2022 № 15/3-02-3229, розташованого на об'єкті споживача Н. Грекової (нежитловому приміщенні (офісі), що знаходиться за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено). За результатами огляду цього засобу вимірювальної техніки порушень не встановлено та заплановано його чергову державну повірку на III квартал 2022 року.
- (164) За інформацією, зазначеною Н. Грековою у своїй заяві (вх. № 65-01/43-АМ від 07.08.2023), у лютому 2022 року вона перекрила систему опалення на об'єкті та припинила споживання тепла з фіксованим показником на лічильнику 11.832 Гкал.
- (165) Незважаючи на те, що покази лічильника в лютому – березні 2022 року залишилися незмінними, на початку квітня 2022 року від (інформація, доступ до якої обмежено) на адресу Н. Грекової надійшли рахунки за надання послуг з постачання теплової енергії у лютому та березні 2022 року у сумі 4 455,87 грн та 3 659,45 грн відповідно.
- (166) Згідно з довідкою (інформація, доступ до якої обмежено) від 24.10.2022 за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено) (офіс Н. Грекової) встановлено таке:
в нежитловому приміщенні 21,0 кв. м встановлено 1 радіатор М-140 (7 секцій);
в нежитловому приміщенні 6,7 кв. м – 1 радіатор М-140 (5 секцій);
в нежитловому приміщенні 12,0 кв. м – 1 радіатор М-140.
Трубопровід заштитий. Об'єкт підключено з підвалу житлового будинку, встановлено прилад обліку в приміщенні.
- (167) При цьому (інформація, доступ до якої обмежено), посилаючись на Правила № 830, листом від 13.05.2022 № 15-06-146 повідомило споживачу Н. Грековій, що договір від 01.10.2007 № 4080 про постачання теплової енергії до нежитлового приміщення (офісу), розташованого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), припинено, а замість нього укладено типовий публічний договір приєднання про надання комунальної послуги постачання теплової енергії, передбачений вказаною постановою.
- (168) Як зазначило (інформація, доступ до якої обмежено) у своїх поясненнях, оскільки передбачений законодавством акт про прийняття на абонентський облік засобу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті споживача Н. Грекової (нежитловому приміщенні (офісі), розташованому за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), не складався, розподіл обсягу послуги, спожитої у вказаному житловому будинку між споживачами з часу запровадження публічних договорів здійснюється відповідно до вимог Методики № 315, пропорційно опалювальній площі (об'єму) приміщень споживачів.
- (169) Отже, (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року нараховувало споживачу Н. Грековій плату за послуги з постачання теплової енергії відповідно до Методики № 315 за показниками загальнобудинкового вузла енергії, встановленого для комерційного обліку теплової енергії, без урахування показників індивідуального засобу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті цього споживача (нежитловому приміщенні (офісі), розташованому за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (170) За інформацією, отриманою від (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. Відділення № 65-01/1684 від 21.06.2024), зі споживачем Н. Грековою укладено мирову угоду та споживачу Н. Грековій за вказаною адресою за заявою абонента у квітні 2024 року здійснено перерахунок нарахувань плати за надані послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показів засобу обліку на суму 6 914,75 грн.

5.2. Інформація, яку надала заявник Л. Салдіна

- (171) У заяві Л. Салдіної щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях (інформація, доступ до якої обмежено) (вх. № 65-01/9-АМ від 21.03.2023) зазначено таке.
- (172) Між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Л. Салдіною, що є власником житлового приміщення, розташованого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), 11.05.2010 укладено договір про надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води. Пунктом 2.4 вказаного договору передбачено, що плата за надані послуги за наявності засобів обліку води і теплової енергії справляється за їх показниками згідно з пунктами 10–13 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (чинна на дату укладання договору). За наявності квартирних засобів обліку води і теплової енергії справляння плати за нормами споживання без урахування показників приладів не допускається, крім випадків їх поломки та/або відмови абонента від їх повірки. Відповідно пункту 4.4 вказаного договору виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку води і теплової енергії. Відповідно розділу 9 вказаного договору цей договір набуває чинності з дня його укладення та вважається щороку продовженим на наступний рік та на тих самих умовах, у разі відсутності обставин, передбачених для дострокового розірвання договору (пункт 9.1 вказаного договору).
Договір може бути достроково розірваний у разі:
- переходу права власності (користування) на квартиру до іншої особи;
 - призначення іншого Виконавця послуг без правонаступництва;
 - відмови у встановленому порядку від користування послугами всіх мешканців багатоквартирного житлового будинку.
- (173) Листом від 30.07.2014 № 15/02-05-285 (інформація, доступ до якої обмежено) видало Л. Салдіній технічні умови на встановлення засобу обліку теплової енергії на системі опалення помешкань квартири за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (174) На підставі вказаних технічних умов (інформація, доступ до якої обмежено) складено проєкт реконструкції системи опалення квартири 4 у житловому будинку (інформація, доступ до якої обмежено), який узгоджено з (інформація, доступ до якої обмежено).
- (175) Актом від 05.08.2005 представником (інформація, доступ до якої обмежено) зафіксовано виконання підключення опалення від нижньої врізки згідно з проєктом.
- (176) Відповідно до акта теплової інспекції (інформація, доступ до якої обмежено) від 23.07.2014 за результатами огляду встановлено: квартира № 4 знаходиться на першому поверсі дев'ятиповерхового житлового будинку (інформація, доступ до якої обмежено). Система опалення реконструйована з 2000 року. Стояки централізованого опалення спрямлені, на системі гарячого водопостачання встановлені водолічильники, проєкт реконструкції надано.
- (177) Актом від 11.09.2014 (інформація, доступ до якої обмежено) прийнято в експлуатацію зазначений засіб обліку теплової енергії.
- (178) У вказаному акті зазначено, що за результатами технічного огляду засобу обліку теплової енергії, встановленого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), підтверджена його відповідність технічним умовам від 30.07.2014 № 15/02-05-285 на встановлення засобу обліку теплової енергії, проєкту системи обліку, узгодженому з (інформація, доступ до якої обмежено), Правилам користування теплової енергії, Тимчасовим правилам обліку

відпускання та споживання теплової енергії. Наступна перевірка планується у III кварталі 2018 року.

- (179) Державним підприємством (інформація, доступ до якої обмежено) Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 26.07.2018 видано свідоцтво № 1480-тт про перевірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, чинне до 26.07.2022. За результатами перевірки встановлено, що засіб вимірювальної техніки, встановлений на об'єкті споживача Л. Салдіної (інформація, доступ до якої обмежено), відповідає вимогам ДСТУ EN 1434.
- (180) (інформація, доступ до якої обмежено) 22.08.2018 складено акт готовності засобу обліку теплової енергії до експлуатації в опалювальний період 2018/2019 років, у якому зазначено, що за результатами технічного огляду стану приладу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті споживача Л. Салдіної (інформація, доступ до якої обмежено), встановлено, що зазначений засіб обліку теплової енергії відповідає технічним умовам на монтаж та експлуатацію систем обліку теплової енергії та вимогам Правил обліку отпускання та споживання теплової енергії. Дата наступної перевірки – III квартал 2022 року.
- (181) При цьому (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 13.12.2022 № 15-06-2099 повідомило Л. Салдіну, що у зв'язку з впровадженням постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» типових договорів з індивідуальними споживачами про надання послуг з постачання теплової енергії для багатоквартирних житлових будинків, договір щодо надання послуг з постачання теплової енергії до приміщення, розташованого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), укладений між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Л. Салдіною, припинено.
- (182) Як зазначило (інформація, доступ до якої обмежено) у своїх поясненнях, оскільки засіб обліку теплової енергії, встановлений в квартирі № 4 житлового будинку, розташованого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), при влаштуванні індивідуальної системи опалення не приймався на абонентський облік (інформація, доступ до якої обмежено) та його правовий статус на цей час не визначено, розподіл обсягу послуги, спожитої у вказаному будинку із часу впровадження типового договору здійснюється відповідно до вимог Методики № 315.
- (183) Отже, (інформація, доступ до якої обмежено) нараховує з лютого 2022 року споживачу Л. Салдіній плату за послуги з постачання теплової енергії відповідно до Методики № 315 за показниками загальнобудинкового вузла енергії, встановленого для комерційного обліку теплової енергії, без урахування показників розподільних засобу обліку теплової енергії на об'єкті споживача (інформація, доступ до якої обмежено).

5.3. Інформація, яку надала заявник Г. Пукліч

- (184) У заяві Г. Пукліч щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях (інформація, доступ до якої обмежено) (вх. № 65-01/19-АМ від 22.05.2024) зазначено таке.
- (185) Г. Пукліч має у власності житлове приміщення площею 186,7 кв. м, розташоване за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (186) Листом від 06.07.2015 № 15/02-05-753 (інформація, доступ до якої обмежено) видало Г. Пукліч технічні умови на виконання самостійної системи опалення житлових приміщень (інформація, доступ до якої обмежено).

- (187) На підставі вказаних технічних умов (інформація, доступ до якої обмежено) складено робочий проєкт приєднання до іншої точки підключення системи опалення житлових приміщень зі встановленням індивідуального вузла обліку теплової енергії за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (188) Відповідно до Акта прийняття до експлуатації вузла обліку теплової енергії від 01.11.2016 за результатами технічного огляду вузла обліку теплової енергії, встановленого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), підтверджена його відповідність технічним умовам від 06.07.2015 № 15/02-05-753 на встановлення засобу обліку теплової енергії проєкту системи обліку, розробленому провідним інженером Д. Гуріним, узгодженому з (інформація, доступ до якої обмежено), Правилам користування теплової енергії, Тимчасовим правилам обліку відпускання та споживання теплової енергії. На підставі викладеного (інформація, доступ до якої обмежено) допускає в експлуатацію вузол обліку теплової енергії з 01.11.2016.
- (189) Між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Г. Пукліч, що є власником житлового приміщення, розташованого за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), 26.12.2016 укладено договір № 2621003038 про надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води. У пункті 1.4 вказаного договору зафіксовано наявність засобів обліку теплової енергії та гарячої води. Характеристика засобів обліку відображена в акті встановлення, заміни, державної повірки засобу обліку, який є невід'ємною частиною цього договору.
- (190) Відповідно до пункту 2.2 вказаного договору розмір щомісячної плати за послуги централізованого опалення визначається згідно з показниками засобів обліку теплової енергії. У разі несправності засобів обліку теплової енергії розмір плати встановлюється за нормами споживання згідно з чинним тарифом (пункт 2.3 вказаного договору). Відповідно до пункту 3.3 вказаного договору за наявності квартирних засобів обліку теплової енергії справляння плати за нормами споживання без урахування показників приладів обліку не допускається. Обсяг споживання теплової енергії визначається за приладом обліку «Kamstrup» (пункт 4.1 вказаного договору). Вузли обліку теплової енергії зобов'язані проходити періодичну повірку згідно з технічною документацією на прилад обліку теплової енергії і вимогами Держстандарту України. Періодична повірка засобів обліку теплової енергії проводиться споживачем у міжопалувальний період (пункт 4.3 вказаного договору).
- (191) Згідно з пунктом 5.1.8 вказаного договору споживач має право на взяття на абонентський облік засобів обліку води і теплової енергії. Згідно з пунктом 5.4.4 виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку води і теплової енергії, якщо їх встановлено без порушення вимог чинного законодавства. Відповідно до розділу 9 вказаного договору цей договір набуває чинності з дня його укладення та вважається щороку продовженим на наступний рік та на тих самих умовах, у разі відсутності обставин, передбачених для дострокового розірвання договору (пункт 9.1 вказаного договору).
Договір може бути достроково розірваний у разі:
- переходу права власності (користування) на квартиру до іншої особи;
 - призначення іншого Виконавця послуг без правонаступництва;
 - відмови у встановленому порядку від користування послугами всіх мешканців багатоквартирного житлового будинку.
- (192) Відповідно до Свідоцтва про повірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки № 5/3-1039, виданого Державним підприємством (інформація, доступ до якої обмежено) 12.07.2021, теплолічильник «MULTICAL 302» № 67275717, виробник –

«Kamstrup» (Данія) відповідає вимогам МПУ 041/06, ДСТУ EN 1434, експлуатаційній документації. В комплекті: витратомір Ду15, № 67275717 пара термоперетворювачів опору Pt500. Вказане свідоцтво чинне до 12.07.2025.

- (193) При цьому (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 13.07.2022 № 15-06-616 повідомило Г. Пукліч, що у зв'язку з впровадженням Правилами № 830 типових договорів з індивідуальними споживачами про надання послуг з постачання теплової енергії для багатоквартирних житлових будинків договір від 26.12.2016 про надання послуг з постачання теплової енергії до приміщення у житловому багатоквартирному будинку за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), укладений між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Г. Пукліч, припинено. Оскільки вузол обліку, встановлений у квартирі 38 будівлі за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), при влаштуванні індивідуальної системи опалення не приймався на абонентський облік (інформація, доступ до якої обмежено) та його правовий статус на цей час не визначено, розподіл обсягу послуги, спожитої у вказаній будівлі з часу впровадження типового договору, здійснюється відповідно до вимог Методики № 315, пропорційно опалювальній площі (об'єму) приміщення споживачів.
- (194) Відповідно до листа (інформація, доступ до якої обмежено) від 19.02.2024 № 02.01-21/190 на адресу адвоката Савицького А.Я. в інтересах Г. Пукліч у період з грудня 2019 року по березень 2022 року нарахування по квартирі за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), здійснювалися за показниками приладу обліку теплової енергії згідно зі звітами, які надавали мешканці вказаної квартири. З листопада 2022 року нарахування за вказаною адресою здійснювалися згідно з показниками будинкового теплолічильника без урахування показів індивідуального засобу обліку теплової енергії на об'єкті споживача.
- (195) За інформацією, отриманою від (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. Відділення № 65-01/1684 від 21.06.2024), зі споживачем Г. Пукліч укладено мирову угоду, затверджену ухвалою (інформація, доступ до якої обмежено) від 12.12.2023 у справі (інформація, доступ до якої обмежено).
- (196) Споживачу Г. Пуклічу за вказаною адресою зроблено перерахунок нарахувань плати за надані послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показників засобу обліку на суму 7 924,88 грн.

5.4. Інформація, яку надало (інформація, доступ до якої обмежено)

- (197) Листом від 26.02.2024 № 02-01-01-61 (вх. № 65-01/522 від 27.02.2024) (інформація, доступ до якої обмежено) повідомило, що до січня 2022 року (інформація, доступ до якої обмежено) введено в експлуатацію 1135 індивідуальних засобів обліку теплової енергії, із них: 627 засобів обліку у житлових приміщеннях та 508 засобів обліку у нежитлових приміщеннях.
- (198) Крім того, до лютого 2022 року плата за послуги постачання теплової енергії споживачам нараховувалась з урахуванням показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.
- (199) У лютому 2022 року (інформація, доступ до якої обмежено) було розірвано договори про надання послуг з постачання теплової енергії, згідно з якими нараховувалась та стягувалась плата з урахуванням показників розподільних засобів обліку теплової енергії.

(200) Щодо причин розірвання таких договорів про надання послуг постачання теплової енергії, згідно з якими нараховувалась та стягувалась плата з урахуванням показників розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених у житлових приміщеннях, (інформація, доступ до якої обмежено) зазначило, що 01.05.2021 набрав чинності Закон України від 03.12.2020 № 1060 «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг», яким внесено зміни до статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» та передбачено запровадження публічних договорів приєднання про надання житлово-комунальних послуг. Текст такого договору затверджено Правилами № 830 та розміщено на офіційному сайті (інформація, доступ до якої обмежено) 04.10.2021. Отже, станом на 05.11.2021 типові договори з індивідуальним споживачем вважаються укладеними.

(201) Листами від 18.11.2024 № 02-01-01-286 (вх. № 65-01/3185 від 18.11.2024), від 30.01.2025 № 01-18/131 (вх. № 65-01/246 від 31.01.2025), від 15.04.2025 № 01-18/368 (вх. № 65-01/1107 від 15.04.2025) (інформація, доступ до якої обмежено) повідомило Відділення щодо кількості споживачів, яким з лютого 2022 року по березень 2025 року нараховувалася та продовжує нараховуватися плата за послуги з постачання теплової енергії споживачам без урахування показників розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їхніх об'єктах, про що зазначено в таблиці 1.

Таблиця 1

Розрахунковий період	Кількість фізичних осіб	Кількість суб'єктів господарювання
2022 рік		
Лютий	295	286
Березень	295	286
Квітень	297	491
Травень	297	496
Червень	297	497
Липень	297	498
Серпень	297	500
Вересень	297	500
Жовтень	297	501
Листопад	627	508
Грудень	625	505
2023 рік		
Січень	625	504
Лютий	625	502
Березень	625	502
Квітень	625	502
Травень	625	502
Червень	625	502
Липень	625	502
Серпень	625	502
Вересень	625	501
Жовтень	625	500
Листопад	456	75
Грудень	418	79
2024 рік		
Січень	405	80
Лютий	395	81
Березень	394	82
Квітень	390	82
Травень	390	83
Червень	388	83
Липень	384	83
Серпень	381	83
Вересень	381	87
Жовтень	376	88

Листопад	379	119
Грудень	375	181
	2025 рік	
Січень	376	178
Лютий	375	174
Березень	372	165

(202) (інформація, доступ до якої обмежено) листами від 26.02.2024 № 02-01-01-61 (вх. № 65-01/522 від 27.02.2024), від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. № 65-01/1684 від 21.06.2024), від 18.11.2024 № 02-01-01-286 (вх. № 65-01/3185 від 18.11.2024), від 30.01.2025 № 01-18/131 (вх. № 65-01/246 від 31.01.2025), від 10.02.2025 № 01-18/158 (вх. № 65-01/363 від 10.02.2025), від 15.04.2025 № 01-18/368 (вх. № 65-01/1107 від 15.04.2025) надало інформацію щодо обсягів нарахованих споживачам (фізичним особам та суб'єктам господарювання) та фактично сплачених ними коштів за послуги з постачання теплової енергії без урахування показників розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їхніх об'єктах, за період з лютого 2022 року по березень 2025 року, що зазначено в таблицях 2 та 3.

Таблиця 2

Нараховано, грн							
2022 рік		2023 рік		2024 рік		2025 рік	
Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання
2 240 303	7 575 641	3 610 793	7 451 167	2 742 157	1 473 498	1 740 446	2 404 246
9 815 944		11 061 961		4 215 654		4 144 692	

Таблиця 3

Сплачено, грн							
2022 рік		2023 рік		2024 рік		2025 рік	
Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання	Фізичні особи	Суб'єкти господарювання
1 086 984	3 887 781	3 277 487	6 698 563	2 495 056	1 176 358	1 345 030	1 340 881
4 974 765		9 976 050		3 671 414		2 685 911	

(203) Про нарахування споживачам, на об'єктах яких встановлені розподільні засоби обліку теплової енергії, плати за послуги з постачання теплової енергії без урахування показників таких засобів обліку, свідчать також численні скарги споживачів (власників як житлових так і нежитлових приміщень), які надходили до (інформація, доступ до якої обмежено) упродовж 2022–2024 років. Так, за інформацією (інформація, доступ до якої обмежено), на його адресу із зазначеного питання надійшло понад 100 скарг від споживачів.

(204) Отже, (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року нараховувало споживачам, на об'єктах яких встановлено розподільні засоби обліку теплової енергії, плату за послуги з постачання теплової енергії без урахування розподільних показників засобів обліку.

5.5. Інформація, яку надало Мінінфраструктури¹

¹Наразі Мінрозвитку (згідно зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 № 1545 «Про внесення змін до Положення про Міністерство розвитку громад та територій України»).

- (205) Мінінфраструктури є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема: у сфері розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою, житлової політики; у сфері благоустрою населених пунктів, житлово-комунального господарства, управління побутовими відходами.
- (206) Мінінфраструктури затверджує, зокрема: порядки, стандарти, норми і правила у сфері житлово-комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів; інформує та надає роз'яснення державної політики з питань, що належать до його компетенції.
- (207) Листом від 15.11.2023 № 20169/25/10-23 Мінінфраструктури надало роз'яснення стосовно правомірності дій (інформація, доступ до якої обмежено).
- (208) Зокрема, Мінінфраструктури повідомило, що питання, порушені в листі Антимонопольного комітету України щодо нарахування (інформація, доступ до якої обмежено) споживачам плати за послуги з постачання теплової енергії за показниками розподільних засобів обліку теплової енергії, вже розглядалися та надавалися відповідні роз'яснення на адресу Департаменту міського господарства Одеської міської ради листом від 14.02.2023 № 7/11/1531-23.
- (209) Листом від 14.02.2023 № 7/11/1531-23 Департамент комунальних послуг та комунального обслуговування Міністерства розвитку громад та територій України повідомив Департамент міського господарства (інформація, доступ до якої обмежено), що з аналогічного питання надано відповідь (інформація, доступ до якої обмежено) від 06.01.2023 № 7/11/206-23 з наданням копії цього листа.
- (210) У цьому листі, зокрема, зазначено таке.
Відповідно до пункту 3 частини другої статті 10 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» загальний обсяг теплової енергії (крім обсягу теплової енергії, витраченого на приготування гарячої води, забезпечення функціонування внутрішньобудинкових систем опалення та гарячого водопостачання (за наявності циркуляції), опалення місць загального користування та допоміжних приміщень будівлі, а також приміщень, де встановлені вузли розподільного обліку теплової енергії/прилади-розподільувачі теплової енергії) розподіляється між споживачами, приміщення/опалювальні прилади яких не оснащені вузлами розподільного обліку теплової енергії/приладами-розподільувачами теплової енергії, пропорційно до опалюваної площі (об'єму) таких споживачів.
- (211) Споживачам, приміщення яких оснащені вузлами розподільного обліку теплової енергії/приладами-розподільувачами теплової енергії/вузлами розподільного обліку витрати теплоносія (у разі обліку теплової енергії у гарячій воді), обсяг спожитої теплової енергії визначається за їхніми показниками відповідно до методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, але не менше мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед інших споживачів у будівлі відповідно до пункту 5 частини другої цієї статті.
-

(212) На виконання Законів України «Про житлово-комунальні послуги» та «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» була затверджена Методика № 315, яка передбачає розподіл спожитої теплової енергії між всіма споживачами з врахуванням показників приладів розподільного обліку, але не менше мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед інших споживачів.

(213) Враховуючи зазначене, положеннями законодавства, що регулює відносини у сфері надання послуг з постачання теплової енергії, передбачено врахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, та введених в експлуатацію, при нарахуванні виконавцем плати за послуги з постачання теплової енергії.

5.6. *Заперечення (інформація, доступ до якої обмежено) на розпорядження про початок розгляду справи*

(214) Листом від 05.06.2024 № 02-01-01-140 (вх. Відділення № 65-01/1582 від 06.06.2024) (інформація, доступ до якої обмежено) надало зауваження до розпорядження адміністративної колегії Відділення від 25.04.2024 № т65/35-рп/к у справі (інформація, доступ до якої обмежено) про початок розгляду справи.

(215) В зауваженнях (інформація, доступ до якої обмежено) стверджує, що лист від 21.08.2013 № 15/03-05-100, направлений (інформація, доступ до якої обмежено) Н. Грековій, з технічними вимогами на виконання самостійної системи опалення нежитлових приміщень за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено) та відбитки печатки (інформація, доступ до якої обмежено) на робочому проєкті індивідуальної системи опалення з вузлом обліку теплової енергії у нежитловому приміщенні не є дозволом, передбаченим законодавством на улаштування в окремих квартирах багатоквартирних будинків індивідуального опалення.

(216) Це твердження суперечить дійсним обставинам, враховуючи таке.

(217) Як було зазначено у цьому рішенні:

- між (інформація, доступ до якої обмежено) та Н. Грековою 01.10.2007 укладено договір № 4080 на постачання теплової енергії;
- у 2013 році на підставі технічних вимог від 21.08.2013 № 15-02-05-100 розроблено робочий проєкт індивідуальної системи опалення з вузлом обліку теплової енергії за вказаною адресою, який було погоджено (інформація, доступ до якої обмежено);
- додатковою угодою № 5 від 01.11.2013 до договору від 01.10.2017 № 4080 внесено зміни до пункту 5.1 вказаного договору, а саме: облік, споживання теплової енергії на опалення визначається за приладом обліку «Gross WMZ-UA»;
- до лютого 2022 року (інформація, доступ до якої обмежено) нараховувало споживачу Н. Грековій плату за послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показів індивідуального засобу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті споживача;
- зі споживачем Н. Грековою укладено мирову угоду та споживачу Н. Грековій за вказаною адресою за заявою абонента у квітні 2024 року здійснено перерахунок нарахувань плати за надані послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показів засобу обліку на суму 6 914,75 грн.

(218) Також в зауваженнях (інформація, доступ до якої обмежено) стверджує, що не надавало споживачу Л. Салдіній технічних умов на улаштування самостійної системи опалення квартири № 4 (інформація, доступ до якої обмежено), хоча роботи були виконані шляхом врізання, тобто втручання у внутрішньобудинкову систему опалення.

(219) Зазначене вердження спростовується таким.

- (220) Л. Салдіна до своєї заяви від 21.03.2023 (вх. № 65-01/9-АМ від 21.03.2023) додала копію технічних умов від 30.07.2014 № 15/02-05-285, виданих (інформація, доступ до якої обмежено) на встановлення засобу обліку теплової енергії на системі опалення помешкань квартири за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено).
- (221) Також копія технічних умов від 30.07.2014 № 15/02-05-285, виданих (інформація, доступ до якої обмежено) на встановлення засобу обліку теплової енергії на системі опалення помешкань квартири за адресою: (інформація, доступ до якої обмежено), надана (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. Відділення № 65-01/1684 від 21.06.2024).
- (222) На підставі вказаних технічних умов (інформація, доступ до якої обмежено) складено проєкт реконструкції системи опалення квартири № 4 у житловому будинку № 70 (інформація, доступ до якої обмежено), який узгоджено з (інформація, доступ до якої обмежено).
- (223) Актом від 05.08.2005 представником (інформація, доступ до якої обмежено) зафіксовано виконання підключення опалення від нижньої візки згідно з проєктом.
- (224) До лютого 2022 року (інформація, доступ до якої обмежено) нараховувало споживачу Л. Салдіній плату за послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показів індивідуального засобу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті споживача.
- (225) Крім того, за інформацією, отриманою від (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 19.06.2024 № 02-01-01-157 (вх. Відділення № 65-01/1684 від 21.06.2024), зі споживачем Л. Салдіною у межах розгляду судової справи (інформація, доступ до якої обмежено), розпочатої за позовом Л. Салдіної до (інформація, доступ до якої обмежено), укладено мирову угоду. З листопада 2023 року облік спожитої послуги з постачання теплової енергії відновлено та нарахування здійснюються за показаннями індивідуального засобу обліку теплової енергії.
- (226) У зауваженнях (інформація, доступ до якої обмежено) стверджує, що в листі Мінінфраструктури від 06.01.2023 № 7/11/206-23 щодо роз'яснення порядку встановлення та обліку розподільних вузлів обліку у будинках з вертикальною схемою влаштування зазначено, що вказане питання є неврегульованим чинним законодавством, а чинними нормами та нормативно-правовими актами не передбачена технічна можливість встановлення розподільних вузлів обліку теплової енергії при вертикальній системі опалення у багатоквартирних будинках, у яких проживають скаржники.
- (227) Увказаному листі дійсно зазначено, що питання встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії у будинку з вертикальною схемою влаштування є неврегульованим чинним законодавством.
- (228) Разом із тим у вказаному листі зазначено, що споживачам, приміщення яких оснащені вузлами розподільного обліку теплової енергії/приладами-розподільювачами теплової енергії/вузлами розподільного обліку витрати теплоносія (у разі обліку теплової енергії у гарячій воді), обсяг спожитої теплової енергії визначається за їхніми показаннями відповідно до методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, але не менше мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед інших споживачів у будівлі

відповідно до пункту 5 частини другої статті № 10 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

5.7. Висновки за результатами розгляду справи

- (229) Розподільні засоби обліку теплової енергії, встановлені на об'єктах зазначених споживачів, були прийняті (інформація, доступ до якої обмежено) в експлуатацію та Відповідач здійснював нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії відповідно показань таких засобів обліку до лютого 2022 року.
- (230) (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року нараховує споживачам Л. Салдіній, Н. Грековій та Г. Пукліч, на об'єктах яких встановлено розподільні засоби обліку теплової енергії, плату за послуги з постачання теплової енергії без урахування показників засобів обліку.
- (231) Пояснення (інформація, доступ до якої обмежено), що розподільні засоби обліку теплової енергії, встановлені на об'єктах споживачів Л. Салдіної, Н. Грекової та Г. Пукліч, не приймалися на абонентський облік, у зв'язку із чим (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року нараховує споживачам плату за послуги з постачання теплової енергії відповідно до Методики № 315 за показами загальнобудинкового вузла енергії, встановленого для комерційного обліку теплової енергії, є необґрунтованими.
- (232) Відповідно до абзацу другого пункту 9 Правил № 630 квартирні засоби обліку теплової енергії беруться виконавцем послуг на абонентський облік.
- (233) Абзацом другим пункту 10 Правил № 630 передбачалось, що справляння плати за нормативами (нормами) споживання за наявності квартирних засобів обліку без урахування їх показань не допускається, за винятком випадків, передбачених абзацом п'ятим пункту 15 цих Правил. Виконавець і споживач не мають права відмовлятися від врахування показань засобів обліку.
- (234) Згідно з положеннями пункту 29 Правил № 630 споживач мав право, зокрема, на установлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік; на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку.
- (235) Засоби обліку теплової енергії, встановлені на об'єктах споживачів, були прийняті (інформація, доступ до якої обмежено) в експлуатацію та (інформація, доступ до якої обмежено) здійснювало нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії відповідно до показів таких засобів обліку до лютого 2022 року.
- (236) Правилами № 830 передбачено, що кількість та якість послуги визначаються відповідно до умов договору за показаннями вузла комерційного обліку теплової енергії та іншими засобами вимірювальної техніки - для колективного договору, договору з колективним споживачем, договору з власником (користувачем) будівлі, індивідуального договору (пункт 7 Правил № 830).
- (237) Пунктом 19 Правил № 830 визначено, що комерційний облік послуги здійснюється вузлом (вузлами) комерційного обліку, що забезпечує (забезпечують) загальний облік споживання послуги у будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом, згідно з показаннями його (їх) засобів вимірювальної техніки.

- (238) До встановлення вузла (вузлів) комерційного обліку теплової енергії обсяг споживання теплової енергії у будівлі визначається відповідно до Методики № 315, що передбачено пунктом 20 Правил № 830.
- (239) Крім того, відповідно до статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.
- (240) Разом із тим Методика № 315, на яку посилається (інформація, доступ до якої обмежено) у своїх поясненнях, наданих Відділенню, на підставі якої виконавцем послуг здійснювалось нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії на об'єктах споживачів без урахування показників індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на цих об'єктах, встановлює правила розподілу спожитих у будівлі/будинку комунальних послуг, зокрема, послуг з постачання теплової енергії.
- (241) Відповідно до цього порядку розподіл між споживачами загального обсягу спожитої комунальної послуги у будівлі/будинку за відповідний розрахунковий період здійснюється з урахуванням показань вузлів комерційного та розподільного обліку (теплотічильників, лічильників холодної води, лічильників гарячої води), установлених як у приміщеннях, так і за їх межами, або приладів-розподільовачів теплової енергії, установлених на опалювальних приладах опалюваних приміщень, а в окремих випадках - розрахунково. Для розподілу приймаються показання вузлів комерційного та розподільного обліку, приладів розподільного обліку теплової енергії станом на кінцеву дату розрахункового періоду, отримані виконавцем розподілу комунальної послуги, способом, визначеним договором про надання комунальної послуги. Базою для розподілу загального обсягу спожитої теплової енергії у будівлі/будинку за відсутності приладів розподільного обліку теплової енергії є опалювана площа приміщень, зазначена у договорі про надання послуги з постачання теплової енергії.
- (242) Жодним чинним нормативно-правовим актом, який регулює порядок встановлення та взяття на абонентський облік засобів обліку теплової енергії, зокрема Порядком № 270, Порядком № 829, не передбачено зняття з обліку вже встановлених засобів обліку, у тому числі тих, які були встановлені до набрання чинності вказаними порядками.
- (243) У постанові Верховного Суду від 22.02.2023 у справі № 753/2748/20 (відповідач – комунальне підприємство виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київтеплоенерго») та у постанові Верховного Суду від 02.11.2021 у справі № 756/2361/20-ц зазначено таке:
 «Зміна законодавцем технічних вимог щодо порядку встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії (квартирних лічильників) не є підставою для встановлення споживачем нового обладнання для обліку тепла, за умови, що таким споживачем до прийняття нового Порядку № 829 вже встановлено індивідуальний вузол розподільного обліку теплової енергії.
 На час виникнення спірних правовідносин щодо встановлення теплотічильника та його облікування право споживача на встановлення квартирних засобів обліку та взяття їх на абонентський облік, а також проведення оплати за спожиті послуги згідно з показниками індивідуальних приладів обліку визначалось Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».
- (244) Верховний Суд також звернув увагу на те, що Порядок № 829 не передбачає необхідності приведення раніше встановленого вузла обліку у відповідність із цим Порядком та не встановлює заборони на врахування показників за такими лічильниками, які надаються споживачами.

- (245) Цей порядок не передбачає повторного прийняття на абонентський облік вузла розподільного обліку відповідно до нової процедури, який раніше був прийнятий на абонентський облік, до набрання чинності Порядком № 829.
- (246) У свою чергу, Методикою № 315 не передбачено право виконавця послуг з постачання теплової енергії не враховувати показники розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів та введених в експлуатацію, при нарахуванні плати за послуги з постачання теплової енергії.
- (247) При цьому Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено право споживача на встановлення розподільних засобів обліку теплової енергії та взяття їх на абонентський облік, а також здійснення оплати за спожиті послуги згідно з показниками цих засобів обліку.
- (248) Аналогічні висновки містяться у постановах Верховного Суду від 02.11.2021 у справі № 756/2361/20-ц, від 22.02.2023 у справі № 753/2748/20, в яких зазначено, що Порядок № 829 не передбачає необхідності приведення раніше встановленого засобу обліку теплової енергії у відповідність із цим Порядком та не встановлює заборони щодо врахування показів за цими засобами обліку, які надаються споживачами.
- (249) Аналогічна правова позиція зазначена у рішеннях Господарського суду (інформація, доступ до якої обмежено) від 19.06.2023, від 24.05.2023, від 03.04.2024 у справах (інформація, доступ до якої обмежено) (відповідач – (інформація, доступ до якої обмежено), які залишено без змін постановами Південно-західного апеляційного господарського суду від 05.12.2023, від 27.09.2023, від 05.09.2024.
- (250) Отже, покази індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів та прийнятих на облік у встановленому законодавством порядку до прийняття Порядку № 829, повинні враховуватися виконавцем послуг з постачання теплової енергії, тобто у цьому випадку – (інформація, доступ до якої обмежено).
- (251) За таких обставин (інформація, доступ до якої обмежено), всупереч положенням чинного законодавства, здійснюючи нарахування споживачам вартості послуг з постачання теплової енергії без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах, обмежує право споживачів здійснювати оплату вартості фактично отриманих послуг.
- (252) Незважаючи на наявність у споживачів установлених на їх об'єктах індивідуальних засобів обліку теплової енергії, а також на отримані листом від 06.01.2023 № 7/11/206-23 роз'яснення Департаменту комунальних послуг та комунального обслуговування Міністерства розвитку громад та територій України, нарахування плати за послуги з постачання теплової енергії (інформація, доступ до якої обмежено) здійснює на загальних підставах, без урахування показань цих засобів обліку теплової енергії, що суперечить нормам чинного законодавства.
- (253) Отже, у (інформація, доступ до якої обмежено) відсутні об'єктивні підстави, що ґрунтуються на приписах чинного законодавства, для нарахування споживачам плати за послуги з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.
- (254) З огляду на зазначене дії (інформація, доступ до якої обмежено), які полягають у нарахуванні споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, є

порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (255) Дії (інформація, доступ до якої обмежено) щодо нарахування споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, призвели до ущемлення інтересів споживачів у вигляді понесення ними додаткових фінансових втрат, оскільки нарахування плати без урахування показань засобів обліку є більшими.
- (256) Понесення додаткових витрат споживачами підтверджується, зокрема, рішеннями судів, відповідно до яких (інформація, доступ до якої обмежено) зобов'язано здійснити споживачам перерахунки за сплачені послуги з постачання теплової енергії без врахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії.
- (257) Інформація щодо обсягів нарахувань (інформація, доступ до якої обмежено) споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах цих споживачів, а також сум фактично сплачених споживачами коштів згідно із цими нарахуваннями зазначена у розділі 5 цього рішення.
- (258) Така поведінка (інформація, доступ до якої обмежено) стала можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з постачання теплової енергії та є результатом застосування ринкової влади.
- (259) З огляду на зазначене встановлено, що завдяки ринковій владі (інформація, доступ до якої обмежено) має можливість нав'язувати споживачам неприйнятні для них умови, не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з постачання теплової енергії, що має наслідком ущемлення інтересів споживачів цих послуг.
- (260) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватися на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (261) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умов, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (262) Внаслідок вчинення (інформація, доступ до якої обмежено) дій, які полягають у нарахуванні споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, що

призвело до ущемлення інтересів споживачів у вигляді понесення ними додаткових фінансових витрат, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому, за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої є можливість вибору у споживачів, Підприємство істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (263) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (264) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (265) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (266) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

9. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (267) У запереченнях (інформація, доступ до якої обмежено) повідомило, що не погоджується з висновками, викладеними у поданні від 29.04.2025 № 65-03/124-П з попередніми висновками у справі (інформація, доступ до якої обмежено) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, з таким обґрунтуванням.

9.1. Підприємство зазначило, що не погоджується з висновком, зазначеним у пункті 145 Подання з попередніми висновками, відповідно до якого (інформація, доступ до якої обмежено) в порушення норм чинного законодавства нараховувало споживачам плату за надані послуги з постачання теплової енергії без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, оскільки такий висновок не ґрунтується на фактичних даних та вимогах нормативних актів, що регулюють відносини у сфері розрахунків за теплову енергію. Отже, такий висновок не може вважатись однією з підстав для застосування санкцій до (інформація, доступ до якої обмежено), зазначених у даному поданні.

- (268) Зазначене спростовується таким.
- (269) Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначає засади забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та забезпечення відповідною обліковою інформацією споживачів таких послуг.
- (270) Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» рахунки на оплату наданої комунальної послуги формуються

виконавцем або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, на основі показань вузла комерційного обліку відповідної комунальної послуги згідно з вимогами статей 9–11 цього Закону.

- (271) Відповідно до статті 10 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» споживачам, приміщення яких оснащені вузлами розподільного обліку теплової енергії/приладами-розподільовачами теплової енергії/вузлами розподільного обліку витрати теплоносія (у разі обліку теплової енергії у гарячій воді), обсяг спожитої теплової енергії визначається за їхніми показаннями відповідно до методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, але не менше мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед інших споживачів у будівлі відповідно до пункту 5 частини другої цієї статті.
- (272) На виконання Законів України «Про житлово-комунальні послуги» та «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» була затверджена Методика № 315, яка передбачає розподіл спожитої теплової енергії між всіма споживачами з врахуванням показань приладів розподільного обліку, але не менше мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед інших споживачів.
- (273) Враховуючи зазначене, положеннями законодавства, що регулює відносини у сфері надання послуг з постачання теплової енергії, передбачено врахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів та введених в експлуатацію, при нарахуванні виконавцем плати за послуги з постачання теплової енергії, що також підтверджено роз'ясненнями, отриманими Комітетом від Мінінфраструктури (наразі – Мінрозвитку).
- (274) Під час розгляду справи встановлено, що (інформація, доступ до якої обмежено) в порушення вимог законодавства нараховувало споживачам плату за надані послуги з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, що підтверджується:
- інформацією, наданою заявниками;
 - інформацією, наданою (інформація, доступ до якої обмежено) на вимоги Відділення;
 - судовою практикою, про що було зазначено у Поданні з попередніми висновками та не спростовано Підприємством.
- (275) Отже, висновки, викладені у Поданні з попередніми висновками, ґрунтуються виключно на встановлених Відділенням фактах, зібраних доказах, роз'ясненнях, отриманих від Мінінфраструктури (наразі – Мінрозвитку), судовій практиці та положеннях нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері постачання теплової енергії.
- (276) Під час розгляду справи (інформація, доступ до якої обмежено) доведено факт вчинення (інформація, доступ до якої обмежено) порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії.
- (277) Отже, твердження (інформація, доступ до якої обмежено) є безпідставними.

9.2. Підприємство до заперечень на Подання з попередніми висновками подало копії розрахунків на оплату послуги з постачання теплової енергії, нарахованої, зокрема, Л. Салдіній, Н. Грековій, Г. Пукліч, та зазначило, що Л. Салдіна та Г. Пукліч

несистематично надавали показання індивідуальних засобів обліку теплової енергії, тому при нарахуванні плати за спожиті послуги Підприємство враховувало обсяги теплової енергії, донарахованої до мінімальної частки середнього питомого споживання та обсягу теплової енергії на загальнобудинкові потреби на опалення. Отже, (інформація, доступ до якої обмежено) здійснювало нарахування плати за спожиту теплову енергію вказаним споживачам відповідно до вимог законодавства.

(278) Зазначене спростовується таким.

(279) Відповідно до частини четвертої статті 10 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» розподіл між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг здійснюється відповідно до Методики 315, затвердженій центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

(280) Комітет не заперечує щодо законодавчо встановлених складових плати за послугу з постачання теплової енергії, яка, зокрема, складається з обсягів теплової енергії, донарахованої до мінімальної частки середнього питомого споживання.

(281) Мінінфраструктури (наразі - Мінрозвитку) у своїх роз'ясненнях також зазначало про наявність цієї складової у загальному розмірі плати за послугу з постачання теплової енергії. При цьому обсяг спожитої послуги визначається за показаннями індивідуальних засобів обліку теплової енергії.

(282) Предметом цієї справи є неврахування (інформація, доступ до якої обмежено)» показників індивідуальних засобів обліку теплової енергії, які подавали споживачі, водночас вони не були враховані під час нарахування плати за спожиті послуги.

(283) Так, (інформація, доступ до якої обмежено), всупереч положенням законодавства, яке регулює відносини у сфері постачання теплової енергії, нараховувало споживачам, в тому числі Н. Грековій, Л. Салдіній та Г. Пукліч, плату за спожиті послуги без урахування показань встановлених на їх об'єктах індивідуальних засобів обліку теплової енергії.

(284) З матеріалів, які були додані (інформація, доступ до якої обмежено) до заперечень, вбачається, що Г. Пукліч постійно надавала показання розподільного засобу обліку теплової енергії, встановленого на її об'єкті (інформація, доступ до якої обмежено), за винятком міжопалювальних періодів, що підтверджується також матеріалами, доданими до заяви, та матеріалами судової справи (інформація, доступ до якої обмежено).

(285) При цьому Л. Салдіна надавала показання індивідуального засобу обліку теплової енергії, встановленого на її об'єкті (інформація, доступ до якої обмежено), включно по березень 2022 року, а потім, починаючи з листопада 2023 року по березень 2025 року, за винятком міжопалювальних періодів. Разом із тим показання Л. Салдіної до (інформація, доступ до якої обмежено), починаючи з лютого 2022 року, припинили враховуватись Підприємством при нарахуванні плати за спожиті послуги, що стало предметом позову Л. Салдіної до (інформація, доступ до якої обмежено), що підтверджується матеріалами судової справи (інформація, доступ до якої обмежено).

(286) За інформацією, наданою Н. Грековою, (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року по квітень 2024 року нараховувало споживачу Н. Грековій плату за послуги з постачання теплової енергії за показами загальнобудинкового вузла обліку теплової енергії, встановленого для комерційного обліку теплової енергії, без урахування показів

розподільного засобу обліку теплової енергії, встановленого на об'єкті цього споживача (нежитловому приміщенні (офісі)).

Також (інформація, доступ до якої обмежено) за період з грудня 2024 року по лютий 2025 року продовжувало нараховувати плату за послуги з постачання теплової енергії за показами загальнобудинкового вузла обліку теплової енергії без урахування показів індивідуального засобу обліку теплової енергії, що підтверджується наданими копіями рахунків за період з грудня 2024 року по лютий 2025 року.

- (287) Зазначене підтверджується як доказами, зібраними під час розгляду заяв і справи, так і наявністю судових справ за позовами Л. Салдіної та Г. Пукліч до (інформація, доступ до якої обмежено) щодо неправомірності нарахувань плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах.
- (288) Тому твердження (інформація, доступ до якої обмежено), що Л. Салдіна та Г. Пукліч несистематично надавали показання індивідуальних засобів теплової енергії, у зв'язку із чим Підприємство нараховувало їм плату за спожиті послуги без урахування цих показань, спростовується наведеними обставинами.
- (289) Отже, доведеним є факт нарахування (інформація, доступ до якої обмежено)» споживачам, всупереч чинному законодавству, плати за послуги з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах.
- (290) Отже, твердження (інформація, доступ до якої обмежено) є безпідставними.

9.3. (інформація, доступ до якої обмежено) зазначило, що висновок Відділення щодо нарахування споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, не відповідає законодавству та не може бути підставою для застосування до Підприємства відповідальності.

Адже, відповідно до пункту 30 Правил № 830 у разі відсутності інформації про показання вузлів обліку та/або недопущення споживачем виконавця або іншої особи, що здійснює розподіл обсягів послуги, до відповідного вузла обліку/приладів-розподільювачів теплової енергії для зняття показань після закінчення тримісячного строку з дня недопуску виконавець зобов'язаний здійснювати розрахунки з такими споживачами як із споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку. Після відновлення надання показань вузлів обліку таким споживачем виконавець або інша особа, що здійснює розподіл обсягів послуги, зобов'язані провести перерозподіл обсягів спожитої послуги у будинку та перерахунок з ним, а також з усіма споживачами будинку відповідно до Методики № 315.

(інформація, доступ до якої обмежено) дійсно надало Відділенню інформацію про кількість споживачів, а також про суми нарахованих платежів у період з лютого 2022 року по березень 2025 року без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах. Водночас підставою для нарахування цих платежів стала фактична відсутність показань, які споживачі зобов'язані надавати Підприємству самостійно щомісяця відповідно до норм законодавства, а не внаслідок ігнорування Підприємством наявних показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії.

- (291) Зазначене Підприємством не відповідає дійсним обставинам справи, враховуючи таке.
- (292) (інформація, доступ до якої обмежено) у наданих копіях розрахунків плати за послугу з постачання теплової енергії, доданих до заперечень, не надало доказів саме ненадання

споживачами показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах з лютого 2022 року, а не припинення їх врахування Підприємством.

- (293) При цьому (інформація, доступ до якої обмежено) саме припинило з лютого 2022 року здійснювати врахування цих показань, аргументуючи це змінами у чинному законодавстві, а також відсутністю складених актів на об'єктах споживачів про прийняття на абонентський облік їх засобів обліку теплової енергії, що підтверджується інформацією, наданою Підприємством Відділенню, а також копіями листів, які надсилались (інформація, доступ до якої обмежено) до споживачів на їх численні звернення та скарги до Підприємства щодо неврахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах, та здійснення перерахунку плати за надану послугу з урахуваннями цих показань, які почали надходити до Підприємства після лютого 2022 року (після отримання рахунків на оплату), а також судовими справами за позовами споживачів до (інформація, доступ до якої обмежено).
- (294) (інформація, доступ до якої обмежено) відмовляло споживачам у задоволенні зазначених скарг, звернень з аргументацією, що Підприємством не приймалися на абонентський облік розподільні засоби обліку теплової енергії, встановлені на їх об'єктах, відповідні акти не складались, тому розподіл обсягу послуги, спожитої у житлових будинках, між споживачами здійснюється відповідно до вимог Методики № 315, пропорційно опалювальній площі (об'єму) приміщень споживачів.
- (295) При цьому серед переліку споживачів, який Підприємство додало до заперечень на Подання з попередніми висновками у справі, що за висновками (інформація, доступ до якої обмежено), не надавали показання розподільних засобів обліку теплової енергії, є споживачі, які зверталися безпосередньо до Підприємства із заявами з питань неправомірності нарахування плати за спожиті послуги без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії після січня 2022 року, зокрема, Н. Грекова, Л. Салдіна, Г. Пукліч, О. Георгієва, ФОП Логвінов О., Ю. Зайченко, Н. Тешина Н, К. Волинська, І. Постолатій, Ю. Іоржица, М. Хамлов, А. Георгієв, а також деякі з них звернулись до суду.
- (296) Так, у судових справах (інформація, доступ до якої обмежено) суди встановили факти неправомірності здійснення (інформація, доступ до якої обмежено) нарахувань споживачам плати за спожиті послуги без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів.
- (297) Результатом розгляду зазначених судових справ стало прийняття рішень щодо задоволення позовних вимог споживачів про визнання дій неправомірними та зобов'язання вчинити дії, а саме, визнано протиправними дії (інформація, доступ до якої обмежено) щодо нарахування споживачам вартості послуги з постачання теплової енергії на їх об'єктах без врахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії та зобов'язано Підприємство надалі здійснювати споживачам нарахування вартості послуги з постачання теплової енергії на підставі показань цих засобів обліку теплової енергії відповідно до умов типового індивідуального договору, а також затвердження мирових угод, відповідно до яких (інформація, доступ до якої обмежено) зобов'язується здійснити споживачам перерахунок вартості послуги з постачання теплової енергії, відповідно до показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах, та надалі здійснювати нарахування вартості послуги з постачання теплової енергії споживачам на підставі показань цих засобів обліку теплової енергії відповідно до умов укладеного з позивачами типового індивідуального договору про надання послуги з постачання теплової енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830.

- (298) При цьому Підприємство у запереченнях не спростувало системності вчинення неправомірних дій по відношенню до споживачів послуги з постачання теплової енергії щодо безпідставного припинення з лютого 2022 року врахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах цих споживачів, про що споживачів було повідомлено (інформація, доступ до якої обмежено) відповідними листами на їх скарги, звернення, копії яких Підприємство надавало Відділенню, а також підтверджено судовими справами, розпочатими за позовами таких споживачів до (інформація, доступ до якої обмежено), щодо неправомірності нарахувань плати за послуги з постачання теплової енергії без врахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, та рішеннями, прийнятими на користь цих споживачів, а також мировими угодами із зобов'язанням (інформація, доступ до якої обмежено) здійснити перерахунок плати за послугу з постачання теплової енергії з урахуванням показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії та в подальшому нараховувати плату за спожиту послугу з урахуванням показань цих засобів обліку теплової енергії.
- (299) Отже, твердження (інформація, доступ до якої обмежено) є безпідставними.
- (300) З огляду на зазначене вчинення (інформація, доступ до якої обмежено) порушення законодавства про захист економічної конкуренції не спростовано у запереченнях, наданих Підприємством.
- (301) На засіданні Колегії (інформація, доступ до якої обмежено) листом без номера та без дати (вх. Комітету від 16.09.2025 № 8-01/13378) надало письмові пояснення у справі, а також лист Мінрозвитку від 29.08.2025 № 22096/25/10-25 щодо надання роз'яснень стосовно застосування мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед споживачів у багатоквартирному будинку за відсутності інформації про показання вузлів розподільного обліку теплової енергії.
- (302) Слід зазначити, що застосування при розрахунках плати за постачання теплової енергії мінімальної частки середнього питомого споживання теплової енергії серед споживачів, а також порядок нарахування плати за постачання теплової енергії відповідно до чинного законодавства не є предметом розгляду цієї справи.
- (303) Предметом цієї справи є неврахування (інформація, доступ до якої обмежено) показників розподільних засобів обліку теплової енергії при нарахуванні плати за спожиті послуги.
- (304) В зазначеному листі (інформація, доступ до якої обмежено) стверджує, що більшість споживачів не подавали показники розподільних засобів обліку теплової енергії, у зв'язку із цим обсяг розподільної теплової енергії розраховано пропорційно площі опалювального приміщення за показаннями вузла комерційного обліку будинку.
- (305) Водночас під час розгляду справи встановлено та доведено, що (інформація, доступ до якої обмежено) з лютого 2022 року припинило враховувати показники розподільних засобів обліку теплової енергії.
- (306) Саме з питань неправомірності нарахування плати за спожиті послуги без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії звернулися до Відділення споживачі Л. Салдіна, Г. Пукліч та Н. Грекова.
- (307) Так, для прикладу, споживач Г. Пукліч постійно подавала показники вузла розподільного обліку теплової енергії (це підтверджується розрахунком зі споживачем Г. Пукліч, доданим до листа (інформація, доступ до якої обмежено) від 29.05.2025 № 02-02-02-121 (вх. Відділення № 65-01/1590 від 30.05.2025)).

- (308) Крім того, за інформацією (інформація, доступ до якої обмежено), зазначеною у листі без номера та без дати (вх. Комітету № 8-01/13378 від 16.09.2025), споживачу Г. Пукліч обсяг розподіленої теплової енергії на опалення приміщення у розрахункових періодах з листопада 2021 року по березень 2025 року визначався за показаннями засобу вимірювальної техніки вузла розподільного обліку, встановленого у приміщенні. У грудні 2023 року зроблено перерахунок за показаннями вузла розподільного обліку.
- (309) Разом із тим Г. Пукліч звернулася до суду за захистом свої прав з позовною заявою щодо неправомірних дій (інформація, доступ до якої обмежено) при нарахуванні оплати за послугу з централізованого опалення пропорційно опалювальній площі без врахування показників вузла розподільного обліку теплової енергії.
- (310) Відповідно до ухвали (інформація, доступ до якої обмежено) від 12.12.2023 у справі (інформація, доступ до якої обмежено) між (інформація, доступ до якої обмежено) та споживачем Г. Пукліч укладено мирову угоду, згідно з якою (інформація, доступ до якої обмежено) визнає позовні вимоги Г. Пукліч та зобов'язується:
- протягом 20 (двадцяти) робочих днів від дати набрання чинності угодою здійснити перерахунок нарахувань за постачання теплової енергії з листопада 2022 року по березень 2023 року з урахуванням показників вузла розподільного обліку теплової енергії «Multikal302», заводський № 67275717;
 - здійснювати Г. Пукліч розподіл обсягу спожитої послуги з постачання теплової енергії та нараховувати оплату за спожиту теплову енергію відповідно до показань вузла розподільного обліку теплової енергії «Multikal 302», заводський № 67275717, в порядку, визначеному чинним законодавством.
- (311) Тобто дійсно у грудні 2023 року споживачу Г. Пукліч зроблено перерахунок нарахувань плати за надані послуги з постачання теплової енергії з урахуванням показів засобу обліку на суму 7 924,88 грн, проте це зроблено за вимогами мирової угоди.
- (312) Аналогічні мирові угоди з відповідними перерахунками укладено (інформація, доступ до якої обмежено) зі споживачами О. Затірко, Н. Чернишовою, О. Паламарчук. Отже, укладенням мирових угод (інформація, доступ до якої обмежено) підтверджується факт, що Підприємством нараховувалась плата за послуги без урахування показників вузла розподільного обліку теплової енергії.
- (313) За інформацією (інформація, доступ до якої обмежено), зазначеною в листі без номера та без дати (вх. Комітету від 16.09.2025 № 8-01/13378), споживачу Л. Салдіній обсяг розподіленої теплової енергії на опалення приміщення у розрахункових періодах лютий – березень 2022 року, листопад 2022 – березень 2023 року розраховано пропорційно площі опалювального приміщення, оскільки показники приладу розподільного обліку споживачем не надавались.
- (314) Разом із тим за наявності вузла розподільного обліку теплової енергії застосовується такий механізм.
- Так, відповідно до частини четвертої статті 11 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», а саме, у разі недопущення споживачем (його представником) виконавця або іншої особи, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, до відповідного вузла обліку/приладів-розподілювачів теплової енергії для зняття показань або в разі ненадання у визначений договором строк споживачем виконавцю показань відповідного вузла обліку/приладів-розподілювачів теплової енергії, якщо такі показання згідно із законом або договором зобов'язаний знімати споживач, для цілей комерційного або розподільного обліку виконавцем комунальної послуги протягом трьох місяців приймається середньодобове споживання таким споживачем відповідної комунальної

послуги за попередні 12 місяців (для послуг з тепlopостачання - за середнім споживанням попереднього опалювального періоду). У разі відсутності інформації про показання вузлів обліку та/або недопущення споживачем виконавця або іншої особи, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, до відповідного вузла обліку/приладів-розподільовачів теплової енергії для зняття показань після закінчення тримісячного строку з дня недопуску виконавець комунальної послуги зобов'язаний здійснювати розрахунки з такими споживачами як зі споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку.

- (315) Тобто лише після закінчення тримісячного строку необхідно здійснювати розрахунки зі споживачами, які не подавали показники вузла розподільного обліку, як зі споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку.
- (316) Водночас, як зазначило саме (інформація, доступ до якої обмежено), споживачу Л. Салдіній з лютого 2022 року обсяг розподіленої теплової енергії на опалення приміщення розраховано пропорційно площі опалювального приміщення.
Отже, Л. Салдіній без дотримання тримісячного строку здійснено розрахунки як зі споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку.
- (317) За інформацією (інформація, доступ до якої обмежено), споживачу Н. Грековій обсяг розподіленої теплової енергії на опалення приміщення у розрахункових періодах з лютого по березень 2022 року розраховано пропорційно площі опалювального приміщення за показаннями вузла комерційного обліку будинку. У квітні 2024 року Н. Грековій зроблено перерахунок за показаннями вузла розподільного обліку.
Отже, Н. Грековій також без дотримання тримісячного строку здійснено розрахунки як із споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку.

10. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ КОЛЕГІЇ

- (318) Отже, зібраними доказами доведено, що (інформація, доступ до якої обмежено), займаючи протягом 2022–2024 років та із січня по 16 вересня 2025 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в територіальних (географічних) межах території (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі тепlopостачання, які використовуються (експлуатуються) комунальним підприємством (інформація, доступ до якої обмежено), із часткою 100 %, своїми діями, які полягають у нарахуванні споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

11. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (319) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (320) Механізм розрахунку розміру штрафу, передбаченого, зокрема, у статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що накладається за порушення законодавства про

захист економічної конкуренції (далі – порушення), визначено Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468 (далі – Порядок № 22-рп).

(321) За інформацією, наданою (інформація, доступ до якої обмежено) листом від 15.04.2025 № 01-18/368 (вх. № 65-01/1107 від 15.04.2025), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідно до Звіту про фінансові результати за 2024 рік (інформація, доступ до якої обмежено) становив 1 982 645 000 грн.

(322) Зазначене підтверджується й інформацією, наданою Східним міжрегіональним управлінням ДПС по роботі з великими платниками податків листом від 14.04.2025 № 16112/5/32-00-51-04-06 (вх. № 65-01/1139 від 18.04.2025).

(323) Відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу IV Порядку № 22-рп за вчинення порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.

(324) (інформація, доступ до якої обмежено) листами від 18.11.2024 № 02-01-01-286 (вх. № 65-01/3185 від 18.11.2024), від 30.01.2025 № 01-18/131 (вх. № 65-01/246 від 31.01.2025), від 10.02.2025 № 01-18/158 (вх. № 65-01/363 від 10.02.2025), від 15.04.2025 № 01-18/368 (вх. № 65-01/1107 від 15.04.2025) надало таку інформацію щодо обсягів фактично сплачених споживачами коштів за послуги з постачання теплової енергії без урахування показань індивідуальних засобів обліку теплової енергії, встановлених на їх об'єктах:

Таблиця 4

№ п/п	Період	У грошовому вираженні, грн
1	2022 рік	4 974 765
2	2023 рік	9 976 050
3	2024 рік	3 671 414
4	Січень – березень 2025 року (станом на дату закінчення опалювального періоду 2024/2025 років)	2 685 911

(325) Отже, дохід (інформація, доступ до якої обмежено), пов'язаний з порушенням, становить: 4 974 765 грн (за період лютого – грудня 2022 року) + 9 976 050 грн (за період 2023 року) + 3 671 414 грн (за період 2024 року) + 2 685 911 грн (за період січня – березня 2025 року) = 21 308 140 грн (з урахуванням пункту 12 розділу IV Порядку № 22-рп).

(326) Під час визначення розміру штрафу враховано:

- тривалість вчинення порушення (більше одного року);
- споживачі послуг з постачання теплової енергії безпідставно понесли фінансові витрати внаслідок дій (інформація, доступ до якої обмежено).

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення

законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14 грудня 2023 року № 22-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468, Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в територіальних (географічних) межах міста (інформація, доступ до якої обмежено), де розташовані діючі мережі теплопостачання, які використовує (експлуатує) комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено), протягом 2022–2024 років та січня – березня 2025 року із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

2. Визнати дії комунального підприємства (інформація, доступ до якої обмежено), які полягають у нарахуванні споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Накласти на комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено) штраф у розмірі 7 000 000 (сім мільйонів) гривень за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

4. Зобов'язати комунальне підприємство (інформація, доступ до якої обмежено) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягає в нарахуванні споживачам плати за послугу з постачання теплової енергії без урахування показань розподільних засобів обліку теплової енергії, встановлених на об'єктах споживачів, та усунути наслідки порушення у двомісячний строк із дня отримання рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно із частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.